

Modeltekst

Analyse af *Chefen*

Lottes blodige og nedbidte negle bliver beskrevet detaljeret, mens hun sidder i venteværelset og hos chefen. Det er især, når hun piller ved negleroden, at vi fornemmer hendes anspændthed og nervøsitet. Det betyder, at hendes følelser ikke beskrives direkte, men at forfatteren udtrykker det igennem hendes handlinger, så læseren selv må tænke sig til, hvordan hun har det: "hun tabte blyanten..." og "Hun skiftevis lirkede og trak. Til sidst fik hun det af, men der røg et lille stykke kød med. Hun så ned. Der løb en tynd stribe blod ud på hendes nederdel. Hun gik videre til den næste." Det er klart, det gør ondt, men den fysiske smerte beskrives ikke, fordi det vigtigste for Lotte er at fjerne fokus fra den ubehagelige situation. Hun er magtesløs, og det er chefen alene, der bestemmer.

Læseren møder chefen på hans kontor. Han begynder med at tørre "noget usynligt støv af det blankpolerede bord", inden han begynder at tale. Et tegn på ubehag. Læseren hører kun hans replikker og handlinger. Han virker umiddelbart flink, høflig og meget taktfuld i måden, han taler på. Fx: "Vi er alle sammen yderst tilfredse med dit arbejde...", eller " Hvis der er noget, vi kan hjælpe dig med, må du endelig sige til." Men der ligger ikke meget oprigtighed bag dem, idet de er floskler, der gør det lettere for chefen at fortælle det svære budskab. Han prøver at distancere sig mest muligt fra hende, hvilket han viser rent fysisk, når han taler: "Han rejste sig og gik hen til vinduet, mens han talte."

SYMBOLER OG SPROG

Der er både en del dialog og beskrivelser af Lottes tanker, følelser og handlinger. Men især er novellen fuld af symboler. Symbolerne stammer blandt andet fra naturen, og de handler om Lottes længsel efter frihed. Lotte sammenligner bl.a. det grønne gulvtæppe med stier af græs, og hun tegner flyvende fugle på sin blok, mens hun venter. Chefens skjorte får hende til at tænke på sne og himmel. Hun drømmer sig væk i naturen, der symboliserer hendes frihed.

Negle og blod er også vigtige symboler. Neglene kan være hendes forsøg på at forsvare sig, og blodet, der løber fra fingeren kan betyde, at hun tabte kampen, og at hun igen mistede noget af sin selvværdsfølelse. Derudover er titelnavnet 'Chefen' et andet vigtigt symbol. Chefen er øverst i hierarkiet og repræsenterer magten over andre. Chefen spørger Lotte, om hun vil ryge. Før en henrettelse, bliver offeret tilbudt at ryge en sidste gang, og tilbuddet bliver på den måde symbol for chefens tilsyneladende gavmildhed inden 'henrettelsen'. Cigaretten understreger chefens magt over Lottes skæbne. Til sidst vasker chefen sin hånd, fordi den føles klistret af blodet efter håndtrykket. Håndvask er også en symbolsk måde at rense sig på og rituelt at vaske begivenheder væk. Lotte og hendes situation prøver han at lægge fra sig og gøre til et afsluttet kapitel.

TEMA OG VURDERING

Temaet i novellen er magt. De, der står med magten, har muligheden for at bestemme over andre. Lotte er som en brik i Chefens spil. Lottes usikkerhed og anspændthed fanger hende i et indre fængsel, hun bevidst eller ubevidst længes ud af. Teksten er udgivet i 1985 og er typisk for en periode, hvor arbejdsgiverens magt over ansatte var et almindeligt tema. Jeg synes ikke, novellen er voldsomt spændende, men den viser fint de følelser, der rammer enhver, der pludselig bliver fyret og dermed mister grundlaget for sit liv. I Lottes tilfælde kan man dog diskutere, om ikke hun er bedre tjent med et andet arbejde.